

[„«ROMÂNUL» E FOARTE SUSCEPTIBIL...”] – de Mihai Eminescu [31 decembrie 1881]

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

„Românul” e foarte susceptibil unde nu trebuie să fie și pahiderm acolo unde ar trebui să se simtă atins.

Noi am spus că, dacă – cu tot antagonismul intereselor – guvernul ar fi dorit a mănține bunele relațiuni formale cu Austria, modul de-a o face era simplu și uzitat. În privirea cestiunii în litigiu se putea stabili o formă de enunțare pe care s-o fi văzut înainte de publicare ministrul plenipotențiar al Austriei și, dacă n-ar fi găsit nimic de obiectat în privirea formei, ceea ce „Românul” numește o neînțelegere s-ar fi putut evita.

Menținem această manieră de-a vedea și afirmăm că e uzitată între puteri mari și egale chiar. Ministrul de externe putea să spuie următoarele: în mesajul cu care se vor deschide Camerele găsesc în interesul țării de-a stabili rezerve bine definite în cestiunea Dunării, îndreptate în contra pretențiunilor Austriei. A ne bate cu d-voastră nu voim însă. Iată forma pe care o dau acestor rezerve. Crezi că guvernul d-tale nu ne-ar căuta ceartă din cauza expresiunilor întrebuintate? Iată modul în care verbal se poate consulta partea adversă.

Această formă de consultare e, precum am zis, uzitată între puteri mari chiar, căci ele sondează de mai nainte efectul pe care-l vor face actele lor publice asupra puterilor vecine. „Românul” găsește că e o umilire.

Nu sunt umilitoare scuzele înjosite ale d-lui Stătescu, dar o consultare prealabilă în privirea formei protestului român ar fi fost umilitoare.

A suferi palme morale înaintea lumii întregi și a fi tratat în valet diplomatic, precum a fost cabinetul Brătianu în cestiunea aceasta, nu este umilitor; dar a spune Austriei: „Te voi combate fără a te insulta și voi chiar să-ți iau pretextul de a te pretinde insultată, iată forma combaterii mele” – aceasta este umilitor după codul de onoare pahidermă a redactorilor „Pseudo-Românului”.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro